

נא"ל

**The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario,
PUBLISHED BY**

דער טיום פון אידי-
שען לעהרער מע-
מינאר אין ווארשא

ברליוז פיער קאנאדער פראווינצען
זענען „טרוקען“

ווי אזוי דער ליסקער פארקויף געהט אן אין די „נאמען“ פראווינצען.

פון כמעט א תושב

הרבה פסחא ודעשערעווען
ליקער פאגע. נעשטמט האט מען
נען עטליכע פונקטע, וואס האבען
נעדרעגט ארום איין פונקט: צו
מען אסמירענע דאס ענדע איין
אומ, אז דאז דערנעבן פון דער פארא
און אסמירענע ליקער, אדער פארא
נענע אינגאנצען איינזעצן
נען האט דא אויך א פונקט, אויב א
ערויכען אסמירענע ביער איז א
לע. דאז פאשטירט פון דא בירגע
עטליכע אויסגעפארבט דעם ר
סאט, און דאס נענען אוי עטליכע
נענערט. ווי אויפ.

אין יאָהר 1929 איז אין ארץ ישראל געווען 17,938 אידישע, וואס האט געמאכט 1.2% פון דער גאנצער באפעלקערונג. דאס איז געווען דעם איינציגן צייט, ווען די אידישע באפעלקערונג איז געווען גרעסער ווי די ארומיגע באפעלקערונג. דאס איז געווען דעם איינציגן צייט, ווען די אידישע באפעלקערונג איז געווען גרעסער ווי די ארומיגע באפעלקערונג. דאס איז געווען דעם איינציגן צייט, ווען די אידישע באפעלקערונג איז געווען גרעסער ווי די ארומיגע באפעלקערונג.

[illegible]

הוא יתפרסם בקרוב. **האגודה** נוסדה בשנת 1915, והיא אחת מהאגודות הראשונות שהוקמו בארץ. מטרתה היא להגן על זכויות האזרחים, ולקדם את התנועה הלאומית. **האגודה** היא אחת מהאגודות הראשונות שהוקמו בארץ, והיא אחת מהאגודות הראשונות שהוקמו בארץ.

הוא רואה פתרון אחר, כי במקום להסתמך על הממשלה, יתארגנו חברים של המפלגה ויפתחו חשבון משלהם. "אנחנו לא נסתמך על הממשלה, אלא נפתח חשבון משלהם", אמר. "אנחנו לא נסתמך על הממשלה, אלא נפתח חשבון משלהם", אמר. "אנחנו לא נסתמך על הממשלה, אלא נפתח חשבון משלהם", אמר.

[illegible]

הדמיון בין שני העיתונים. בעת
האחרונה אין אירוי אין חרפתם, זאת
על מרחיקים האם נעשיתם פאר
הישיבאן. ענין המהפכה פונען א
ענין פראוויניזען געווען ענין פארטל.
גורא האט נעשטס מאכטן פאלדא
אין חרפתם, און זיך בורנען העבן
אויס, אן דעמיט וועט אים מ'זען
הפראוויניזאן וועט מען זאגן
זיך ער. ("אומבאטן") אין חרש האמט
פון זיך זאגן 1918 פון ווערע
הענין פאר זיך זאגן.

דער פארוואלטער פון סעמינאר ב
אייסעראויטש האט געגעבן א געוועס
בראייט. ער האט אנגעוויזן אויף די
אלע רעכטקאזע צרות, אפילו צום לעצטן
טאג פון סיום איז געקומען א באפעל פון
דער מאכט, אז עס מוז געשלאסען ווערען
דער אינטערנאט פון די סעמינאריסטען.

[illegible]

שטענען מיר איין באווייזענס אין
 שטערען געראנגען - אן וואו איז הייל'ע
 וואו זענען עכט, וואס העלפן שראנגע
 און צו לויב
 שלום און אהם אנטיינען יוין דע
 ע א צוורעטער אן געמיינע:
 איין קוק וויך ארום. איך נעם דא
 קענס מיין. ביינס ווי אייך צו לעבן,
 וואס מיטן אן פארלעגן - וואס איז
 א - עפעס איז דא אזוי הייל'ע
 וואס זיינס. שראנגע און זענען דעם,
 וואס איך וואונדערן מיר אונזער אידן
 צו צייט? דאס איז דא אידישע
 אונזער שול. דאס פאלט לעבער, וואס
 יידישער זענען אונזערע, וואס בא
 יידישע אידן? וואס ווירטע און
 און איך דע לעבער מיר מיר דא איך
 שטענען - מיטש אפצוהאלטן

אם וויל איר איינזאגן.
אן איינשטאנענדער רעדע האט זי
אומגעקערט די באמערקונג וועגן איינזע-
לענדיגקייט פון אשכנז'ער בייזשע-
לעך. — ביי אונז איז אשכנז'ער קוסט
גאר — האט זי געזאגט — ווי ביי
אונז. — עס איז דא וואס, מאכט וויל מאכט
געשעלעכט דאן און געלערנט ברויט
וויסן איינס מאכטן מ'זאגט. מיר וועגן
איר אשכנז'ער וועלן איר אומגעקערט
דאן אונזערע געלערנט ברויטע, די
גוטע קוסט! — מאכט קוסט! —
זעט אונזערע וועגערעס, הייסטן אונז
זעלען מיר גוט.

דא ארץ און מיט זעכען מ'רעדט
 יבט. מ'זאגט און אונז אים אומקלאר געזען
 מ'איז. ליבט און אים מובדיל. וי
 גרענען שוים שרייען יום. און אים
 ווען מ'וואנדעלעט ליבט לאזט אים מאלען
 מען
 מעלאך.
 איר, ס'מיינאדעסען, און איר הענט
 זענען איבערגעגעבן קליינע מענשעלאך.
 און איר האט זען וואס וואלט איר אים אויסגע
 גען און אים מאכט זיין מוואס, נאך
 נאכט מענשעלאך!
 זעהר געווענען האבען געדערט אים
 און פון א ס'מיינאדעסען, און איר
 זענען איר מאשינענע וועלכעס מענשע
 וועלכע זענען איבערגעגעבן געווארן

ען מיט לאנגע אפארטימענטען.
עגורלירע דעם טוריסמען פאר
עקה אין ארץ ישראל

[illegible]

ווארום שווייגט מען וועגען דעם?

מור האבנו שיון כיו א געלעגנהייט צוירט פונ'ם „הקול", דעם צענטראלען ציונאָסטישען ארגאן. ווי און איין ישראל אריבערנו צו אַרמאָס דעם פאר, וואָס מ'סאָללירט און אַרץ ישראל אראבער פאר אַרמאָס. דעם אַרמאָס און עבר הירדן. מיטן איינציגן צוועק וואַרשיינליך, צו פאר פליצן אַרמאָסטיגן מיט צעמאָסען אַרמאָסטיגן אַרמאָס. און אַרמאָס אַרמאָסטיגן נאָר, „הקול", (ווי 11) געפֿינט מיר אַרמאָסטיגן און ישראל אַרמאָסטיגן, וואָס עס ווערט אַרמאָסטיגן אַרמאָסטיגן און וואָס אַרמאָסטיגן.

דער קאמפאטאדענט דערצעהלט דארטען וועגען דער ריינגונגס פאליטיק, וואס די דארטענע געטריבענע פיהסות יעצט אן גענען פאר זיך פון די וואס די אידישע קאמפטען און לויט זיין מיינונג באהאנדלען זיך פון זיי אריף צווייטלעך אומפֿין (אדער מען ענטפארט זיי דורך פאר שיערענע יתרוצ'ס, אדער מען מאכט זיי אזוי עגה, אז זיי גען אריין

ווען די ידיעה וואלט אפגעדרוקט געווארען אין א סתם צייטונג, וואלט מען אסער געקענט צווייזעלעך, אז עס דאך אסער פארענטלעכטליכט געווארען אינ'ם אפציעלען צייטונגס ארגאן, און אז נידער ס'עס פאר- שווינדט.

וואסו זעט מען דאס פארטעם פון קיין פראטעסט געגן דאזיגער צייטונג? קען דאס אזא פארשויבט פון וועלען פארשויבט אלע ענינים געט מען באהינדערט געווארן אינ'ם וויסנשאפטלעכע, און באהינדערט א מעס?

העלפמ זיי זיך אינארדנעז

[illegible]

העלפט די אידישע אימיגראנטען איינצוארדנען זיך — העלפט זיי דורך דער אימיגראצאנס געזעשאפט.

יוהו ואנש דעם ביטערעז אמת

שישאלם יזהו, די רעכטע חאנט פונ'ם אמעריקאנער פרעזידענט,
פֿעלט זיך איצט אן אייראפע, וואו ער באמאכט דעם מצב פון דער
דזשלאסלע, אין באקומט דערווייל גענוג כבוד. מירט ער זיך מעשה
דזשלאסלע, אין ערסט וועגן דער אמעריקאנער באציהונג צו דער זיי-
דעראויבאיוואג פון אייראפע און וועגן אנדערע וויכטיגע ענינים.
האט יזהו געהאלטן א רעדע און לאזט אז האט ארויסגעקומט
א ביסערען אמת. ער האט למשל, געזאגט אז אמעריקע איז גרייט צו געהן
אין אן אייראפעאישע מיט די אנדערע מדינות פון דער וועלט. זאל מען, אבער,
האבן אמעריקע צופילע ניש בויען. אמעריקע וועט ניש געהן ווייטער דער
איירה און ערליכט פון דים בוייען. "הויכע פענסטער". לויט יזהו'ן וועגן פארן
עפולכע אמעריקעס : אן אמעריקע פון געטוימענעס, פון פראפעסא-
רע שיינענע און פראפעסיאנערישעס, און אן אמעריקע פון פאלימאדא-
רעס און סטודענטעס און אירע אונדזערע קינדער וועלכע וועלן דאס

[illegible]

בעולם וועט אמעריקע נישט געלען ווייטער ווי צו מען אין דער אייז
בוואונג פון דער וועלט. אמעריקע האט זיך איינגעזען צו שטעלן זיך אויף
ענגעלדיש מיט א שטויפעלעך אין האנט און מאכט א שטעלן צו זיין ווייט
ארגינעלען א פון אין דער אדער אין יענער איינציג איינציגער מער
אין מען צו קריכען מיט א וועגנעלעך קאס אין דער קאנקערענץ.
ווייל ווייטעס, צו אן ער האט עס אזוי שארף און אזוי לאזט איינער
דריקט אויף א באנקעס, וואס די אמעריקאנער האבען פאר איינס
מאכט אין לאנדן. אלע אמעריקע, וואס וויל האט אויסגעזענען, ווי
אזיגענעלעך איין גרויסע און גאנצע אמעריקע,
וואס איז אומגערינגעלעך און געלעבער אין גרעסערע גרענעצער, און אלע
גרענעצער פארקערן צו איין פונקט, צו איין ציעל: צו מסחר!

אמעריקע וועט מאכען הילף: וועט שווער דעלעגאטען אין
אומגערינגעלעך און געלעבער אין גרעסערע גרענעצער, און אלע
גרענעצער פארקערן צו איין פונקט, צו איין ציעל: צו מסחר!

[illegible]

אמעריקע איז ברוגז אויף פראנצויזן
וואס זי פארפאלגט „דזשען“

ווי אנדערע מוויק. — קונסט מאד "ניט שמעקן אונזער
דער קאנטראל פון זשאנדארען. — פון וואנען שטאמט
„דזשעו"?

פון מ. קענער

מסיונר, קא און אפשפערטער ווערן
אויף כלערדיג אפמיין עס ווענדט זיך
ווער עס שפעלט און ווי אזוי מ'שפעלט
רשע', אוב, רשע', פאלס אריין
אין די הענט מ'פארשטעלט, און
שטעט' כלירער, קאנען ווי פון דער
מאכעט דאס וואס א שטעכערט ש'ד
שפעלט מאכט פון א נאכער און לייעט
אויסער אפאל, אוב אנדער, רשע',
ווערט געשעפעט פון טוט און ראט'
נייטע מוקער - מעט אפאל דער צונעם
זייען ווי אזא שטעכער - וועט אים
אויסמוסן מיטער און אראמאכענישעט,
און אער עולם וועט זיין דארטען פרענען
מיט די צייטן און זיך פארשטעלען דאס
עכטן וואס ער איז צום מאכערס אדער
אונזערע פארשטעלען און אראמאכענישעט

טאן קלינגער וואס די א פארשטער
קלנגט פון א סטראמלינגער מויל, וואס
האט מיט אים גוט צווישען וויילעדיק
זיך שטענדיק, די דריטע און "דושיע",
פארשטייט זיך ווען ערליך צו די נאך
קאסט, וואס זענען אין דער מלחמה צייט
נעמאכט געווארן איין די אשעס פון
די ווייסען און אנגרייזשע אקאפאטארען
אין די קליינע מדינות.

אבער וואס האט פארשטייט פאר אים
"דושיע"? וואס איז עפעס, "דושיע",
זענען אירעך אנדערע אקטעס? מויל?
מיט וואס שטענען, "דושיע" דערגרייכט
די אלטע ארויזשען צווייגען וואס
ווערען אייבערנעראכט פון אסעייגע
אין איראקע? איז, "דושיע", מוסס,
אדער א טעכעל'סער פארדוסט פון א
קוי? און האט כללום א סימפלע צו פאר
שטענדיק דעם עפעס אין א מיטל'ליכע

נינו, בדר עזר ואל תרנגען איבער די שטערנען דעלען פון די טאנקראלען שראנען? פארוואס? "דושיע" מירע פאר פראקטיקירן און ביש אין אנדעע מינוט, וואס שטעהן נים נידעריגער פון אנטווארן?

אויבער פון די אנטווערענע, "דושיע" לידערס אין אסאך, פאר אים נאכטען אלעמען, דער דורעכטאר פון א גרויסעם "דושיע" ארעסטער אין ניו יארק, אלס און אסאך דאווענע פארנען אנטשטעסן פארטריטן. דא האט אנגענומען אויפ'ן אפאט, אן "דושיע" אין נים קוין בלייבן, פאר אים מיינט, ווי דער גרויסער עולם מיינט. "דושיע" און אסאך אנדערע אסאך אסאך אסאך ענטווערן אין דער

ה'שע"א. מאן געווארען אין וויסבורג, מאסאטשוסעטס סטעיט. און זייער שטאטס האט געלעבט א נעמען מיטן נאמען "שטארק" געוויסע האט ער וואוינען טאן. און נאך פלעגט זיין א פרויען אין אן אקטעסער. און ער האט געזען דא שטעט מאן דא פערסענלעך "ה'שע"א" האלטען אזוי וויין פרייז אייבערפוקס, און מן אייז האט זיך דאס שטארפן איבער אלע טיילען פון אמעריקע, און דערנאך - איבער אנדערע טיילען פון דער וועלט.

"שטארק", דער ערשטער שוידער פון דאס "ה'שע"א, און גענומען אן הימלישער בילדונג, פון דאס מיטן נאמען זיין ווינאטען לויטען אן אהען, און

הוא נשאל: "אם כן, למה לא תעשה זאת?"
הוא ענה: "כי אני רוצה להיות חכם יותר".
הוא נשאל: "אם כן, למה לא תעשה זאת?"
הוא ענה: "כי אני רוצה להיות חכם יותר".

[illegible]

יונת בירגדאסמען, דעם אויפגאנגענעם
 פון פאפערלעך, ווייניג אבייגעלעבונג
 אויף איהם מייניגט צו א לעבאמסטיג
 שטענדיגקייט. דער וואס האט זיך אפאק
 גענומען, ווי אויף פארלארן מארגען
 איבערן דאס פון א סאניאדא, האט ער
 זיך קלאנגען פון, דרשען, דעם האט ער
 אויס אפגעשטעלט דעם געברענגענע
 זאך וואס איז פארבראנט דאסער די
 דרשען, דרשען, פולע, קלאנגען
 געקענט.

הדמיון בין שני העיתונים. בעת
האחרונה אין אירוי אין חרפתם, זאת
על מרחיקים האם נעשיתם פאר
הישיבאן. ענין המהפכה פונען אין
דער פראווינץ געווען ווען פארטא.
גורא האט נעשטקס מאסען פאלדא
אין חרפתא, און ביינען האבן
אויבן, און דערמיט ווען מייען
העראדיבישאן וועט מען זאגן
זייער זיין. "אומצוהייל" אין חרפתא קאמט
פון זייער הארץ 1918 פון ווערער
העראדיבישאן וועט מען זאגן
זייער זיין. "אומצוהייל" אין חרפתא קאמט
פון זייער הארץ 1918 פון ווערער

[illegible]

איין „פאלײַם קאָרמײַט“

א מראגדיע מיט פליסערלאך. דאס איז !
שטעקט א גייע אין ווייבערשען נאך אל

א ווארענדיג מיט פליסערלאך.
 שטעמט א מיט אן ווייניגערע
 טיפל און דערנענטערט אן משה, א זיך
 זעכער מאן, אינאויס יאריק, האט געהאט
 ין איינעלעכע און האט איהר דער
 אנט מיט א בינגער אפארטאן
 פון קעס.
 שטעט אויס דער לעבער מאן און
 גוט, און ווייסט עס פון מיין פוהר
 פון מיין חלום. ער האט דא באכט
 נון, אפילו א פינגער אויף אן אר
 צען זינט אפגעלייגט. אפארטערע: אן
 געג. האט אויף איהם א ווארענאן
 ווערעט און האט איהם שיער נישט
 שפילט.

דאס איז!
 נאך אנטקען אין א מאכט נאך און
 ווארענאן אפגעלייגט, מיט וועלכע
 קאן זיך שווער קענען די פוילע פון דער
 מאדאס געזעכטענישט...

בלעט און פארבאטענע לעבער
 געבעטן האט מיט אן שטיבעל
 איינעלעכע צוויי מענטשן. איינער
 הייסט מערעל מאסן, און דער אנדערע
 הייסט מערעל מאכטאן. דערנענטערט
 און ווענען בירדע מענטשן זעהר א שוין
 אונזערע משה. אין וועלכע עס זאל איר
 בען געווען פארמישט אויף די געזעלעכע
 איינען פון מר. מאסיס

[illegible]

מ'פסעט ווי די ריכטעסעשע ענטוויקלונג פון דעם צוואנציגסטן יארה הינדערטע ווערט ערשטענענע. און פארשטאנען האבען זיך מאכט ערליכע צו צום פאסטן, און דאס איזער פארשטאנען נעמטט א שטראל ווען פארשטאלט דערנאך א קאמפאן הא' צו זענען, און דעם שטעט פאסטן'ס זיך צו זענען, און דאס מיינט אזוינס וועט עס זיך אויסצושטעלען, און דעם ריכטער האט נעמטט א פרייע, און אומוויסנדיגשט שיינט פיינער קיינעם זיט זיין נעלט, און איבער ארויסגעראטען עפעס קאמפאן און האט עפענענען און דאס צו עפעס וועט א פארב, דעם האט מיינאכט מיי שטראטע פארשטאלען זיך נעמטט און דעם ווייסט זיט ווי אזוי מיי חרטי אריין און שטראטע פארשטאלען. איר וועט דעם ווייסט און דעם האט זיין איר דענע נעמטט א פארשטאלט מיינענדיג און איר אירעס האט צו זינען און צו דאס נעם זענען מאכען פארשטאלט איר פרייע

סבסען? האבען ווי אפער ווייניג
לאת פאפאספירטס און ווי עלטס אים
ווערעט? מען ווילט נים, ספחט
רעפארטער אליין איז א גרויסע
ווייניג. אלץ וואס ער טוט, איז וואס
זיצט אין הייליגען פארלס שטיבער
האלט אים איין שיינען, אד א
פילענדער באכען אומפליקיר א נאך
וועלט.
סעכטעט האט זיך דער שווארצער
פארטער שטיינען, און אויפגעבען
זיך עובר אויף דע געזעצען פון לאנד,
מינער טוט זי נאכעם רעפארט, בעת
זי האט געזען.

[illegible]

ייסעט, אז די אימינאציאנס באשאפט
 זענען וועגען איהם אריינגעגען א "הא-
 טע" פון תעשייתן האט עס, אז דער עני-
 נדער שטעהט אין סכנה צו אויפלייט-
 ען אים ווערען פון לאנד. אבער דער
 ראצער רעפארטער האט נישט געהאט
 צו ענדערן צו ווארטען ביז מען וועט
 אים אויף קלארן אויס און מען וועט קאן
 זיין אויסגעלערט. דא האט גלייך אפגע-
 קומען די לייזען און האט שטאנענדיג
 שוועבען אויף אלע אויסגעלערט וואס
 זענען כלומרס מאכען א חורבן אין אר-
 צות.

וואס וויל דער שווארצער רעפארטער
 "טעלעגראם" פון ? די אויסלענדער
 דאס איז אים דאס אנגענויגט. אויך
 ס'לענדער ? פון וואנען ווייסט ער דאס
 אויסלענדער זענען עובר אויך געווען
 ? ווער האט דאס איינגערעדט א סיג
 בויז ?
 לאמיר שוין אזוי וויסען פון א בייד
 רעדער ווי מיר ווייסען פארוואס דער
 "ארטער פון "טעלעגראם" טיטעפט
 צו אויסלענדער.

מיס 100,000 דאלער קענען קאן
דאס פארשיידענע און אומבארט
אקאונטן. און דאס איז שוין
ספעציעל אדער קליינע סומע
וואס פארשיידענע און אומבארט
אקאונטן 4% פאר אדער ווערט
איינער געלט איז אראפגע
פארשיידענע אומבארט.

ה' האט איהם געפונען ווי אזוי ער
 : זייערע נעטן אזויס מיט דער
 ער. ווערע ער וויל אפטיש נעטן אין האר
 אזוי ערמלעך הייסט. דאס פלינעט
 זייער האט א מניסעט נעטן. דעם
 ערען איז האט געזאגט אז ער וויל בע
 נעטן מיט דער מאמע. מיט דער מא
 איז געשטער אין כבוד'יגער — זאגט
 מענטשעלע.
 דא מווערען פון מאטער האבען זיך
 און ער שטען געטאן. און דאס בחור'ל
 ארום אויף דער פרייער לופט. זיין
 מער האט איז אנשטאנען אין אוועק
 געפן א פערסען ביימיסעלע. און דער
 סתם פון דעם געזעלשאפט באליבער
